

Євген Лакінський

База відпочинку

Збірка оповідань

Шафа

— Ну, читай вже, Жанко! — каже Ера.

— Зараз, — відповідає Жанна. — Починаю:

«Колись тут містилася радянська контора. Ніхто, власне, не знав, чим вона займалася, та це й не важливо. У коридорі високі дерев'яні шафи, що доходять аж до стелі, забиті старими документами. Заповнені і порожні бланки, заяви, резолюції, технічна документація на щось допотопне... У кімнатах — старі конторські меблі. Кімнати орендують дрібні фірми, що не мають грошей на кращі офіси. На стінах ще й далі висять велетенські мапи світових океанів, з цифрами, що позначають глибину. Вони висять там вже років двадцять, ще з конторських часів.

Кажуть, що організація ще існує, переважно — на папері. В неї є директор — доброзичливий

немолодий чоловік, що іноді п'є горілку із іншим начальником, директором фірми «Саманта-15», яка орендує найкращу кімнату. В організації є секретарка. Секретарці вже за п'ятдесят. Білявка з блакитними очима. Колись вона була красунею... Вона сидить за друкарською машинкою і п'є слабкий чай. Вона робить це вже багато років, з тих часів, коли контора була ще у розквіті і коли вона, секретарка, тільки почала тут працювати.

Організація міститься у мініатюрному двоповерховому будинку біля моря. За два кроки від неї будують житловий хмарочос. Хмарочос добудували до половини і, кажуть, вже розпродали частину квартир. Потім у фірми виникли проблеми і будову припинили. Через цього монстра, з будиночку не видно моря.

Ще організація наймає охоронців. Це — дідуся і бабусі, давно вже на пенсії. За кілька десятків гривень на місяць вони — раз на три доби — ночують у кімнаті, що орендує «Саманта-15». Щовечора у офісі з'являється розкладачка.»

— Це хіба у дев'яностих таке було, — перериває Ера.

— Так тоді, мабуть, і писали, — каже Жанна. — Бачиш, які сірі аркуші. І все від руки. Навіть не роздруковано...

І вона продовжує читати у голос:

— «Але останнім часом виникли проблеми з

одним охоронцем — Марком Львовичем Кацем. Львович — дідусь років 80, маленький і худорлявий. Очі в нього завжди сльозяться. Вечорами Львович виробляє якісь скоби, а потім продає їх на базарі. Інколи скоби вилітають з лещат і вриваються у стіни. Це непокоїть фірму «Саманта-15», у офісі якої знаходиться «майстерня». У Львовича є онук, що інколи вартує замість діда. Онук навчився гратися на офісному комп'ютері. Тоді двоє спеціалістів фірми «Саманта-15» — юрист та економіст — спільними зусиллями встановили на комп'ютері пароль.

«Саманта-15» — аудиторська фірма, що існує вже п'ять років. Створили її кияни. Кияни приїхали до Одеси, набрали тутешніх хлопців та дівчат, швиденько навчили їх аудиту — і поїхали додому. Більше їх ніхто не бачив. Потім до Одеси дійшла чутка, ніби один з киян-засновників вже сидить, а інший переховується по Європах.

«Саманта-15» встала на ноги. Більшість народу десь розбіглися, а залишилися три аудитори і бухгалтерка Аня. Щоправда, є ще директор. Директорові — шістдесят п'ять. В аудиті він не розуміється. Отці-кияни обрали його за серйозність і неабиякий досвід керівництва. Директор сидить у своєму кабінеті і нікому не заважає. Він справно отримує зарплатню, підписує папери і ставить печатки. А більше від нього нічого й не треба.

Головні клієнти «Саманти» — заводи. В заводів бракує грошей, тож розплачуються вони власною продукцією. А виробляють вони консерви. У кутку офісу — цілий склад літрових банок з консервованими помідорами, квашеною капустою і навіть кавунами. Це — останній гонорар.»

— Дев'яності і є, - коментує Жанна. — Я вже втомилася це читати. Твоя черга.

Ера бере аркуш і продовжує:

— «Чоловічий туалет зачинено. Всі користуються жіночим. Унітази — металеві, з білою потрісканою емаллю та рифленими підставками для ніг. Вони вмонтовані у бетонний постамент, обкладений рудою плиткою. За задумом архітектора, дві жінки мали б сидіти поруч, на дистанції в півметри, не розділені жодною перегородкою.

Вода у крані — тільки холодна, а шматочок господарського мила зберігається у надійній схованці.

Вдень аудитори їздять по об'єктах, директор зачинається у кабінеті, а Аня залишається на самоті. Вона читає журнали, грає на комп'ютері і пліткує з бабусею-прибиральницею про чергові витівки Львовича.

Раз на тиждень, до «Саманти» заходить Іван і

поповнює юридичну базу даних. Івана оформлено тут «інженером-програмістом». Це значить, що він інсталиював пару програм і налагодив інтернет дайл-ап, яким все одно ніхто не користується. Сьогодні Іван прогулює третю пару, отже часу багато. Зрадівши живій людині (прибиральниця вже два дні як на лікарняному), Аня розповідає про свою подружку.

Подружка зійшлася з капітаном, а той пішов у рейс на кілька місяців. І усі ці місяці подружка героїчно відшивала усіх кавалерів підряд. «Доступ до тіла було закрито,» — уточнює Аня. А потім капітан повернувся, але одружуватися не поспішав. Тоді подружка знайшла іншого лицаря. Почувши про конкурента, капітан вирішив, що згоден на все, навіть на шлюб. Але й конкурент не відстає. І що тепер подружці робити?

Іван не знає, що відповісти. Йому лише виповнилося двадцять років і життєвий досвід ще нічого не підказує. Можна було б щось імпровізувати, але так, щоб виглядало по-дорослому. Бо Ані — вже двадцять сім років. Хто знає, що їй здається розумним, а що ні?»

— Якась підліткова проза, — зітхає Жанна.

— Мабуть так... — погоджується Ера. — Але подивимось, що далі.

І вона читає:

«— Бо що треба жінці? — питає Аня.

— Не знаю, — чесно зізнається Іван. Його досвід пізнання жіноцтва обмежується шоколадками, поцілунками, походами до театру і швидким сексуальним досвідом у екстремальних умовах парків, підвалів і підсобок.

— Жінці треба, щоб хтось був поруч, — пояснює Аня. — Щоб хтось про тебе дбав. А де тепер знайдеш нормального чоловіка?!

Іван не знає, де знайти чоловіка, але Анін цинізм його травмує. Він усе ще вважає, ніби шлюб має бути результатом Великого Кохання, а не якихось там практичних міркувань. Але повідомити про це Аню не наважується, аби не здатися їй дитиною. На щастя, Аня переходить на інше.

— А ти бачив, що Львович наробив? — повідомляє вона. — От, полюбайся!

І вказує на величезну шафу у кутку. Шафою ніхто не користується і там дотепер валяються документи радянських часів. Вперше за останні десять років вона зачинена: на дверях висить новенький замок.

— Уявляєш?! — обурюється Аня. — Львович закрив нашу шафу на свій замок. Свавільно! І нікому не дав ключів.

— Все одно ми нею не користуємось, — відмахується Іван.

— Але ж це наша шафа, а не його! — заперечує Аня. — Що він собі думає! І ніхто ж йому нічого не скаже, бо де ще знайдеш охоронця на таку зарплатню?

Іван підходить до шафи, обдивляється замок.

— А його ж можна зняти, — констатує інженер-програміст. — Треба лише хрестову викрутку...

— А ніж не підійде? — пропонує Аня. — На, спробуй!

Ніж — кухонний, із товстим лезом, тому процес відкручування шурупок бере вдвічі більше, ніж треба.

— Може він там пляшку ховає? — припускає Аня, хоча точно знає, що Львович на роботі не п'є. — Чи долари?

— Радше лещата та плоскогубці, - відповідає Іван, знімаючи одну з петель, на яких тримався замок. — Зараз подивимось.

Усередині не знаходиться ані доларів, ані інструментів, ані навіть пляшки, хоча Аня з Іваном перевіряють усе, що можна. А є там лише старі документи.

— Зовсім у діда дах поїхав, — констатує Іван.

Від нема що робити, він відкриває одну з папок. І завмирає. З чорно-білої світлини на нього дивиться дівчина. Довге каштанове волосся забрано у косу. Великі карі очі сумні...»

— Ну, далі усе зрозуміло, — Ера відкладає папір. — Він закохається у фотографію, почне шукати цю дівчину, а їй вже за сорок. І в неї, мабуть, і чоловік, і діти. А йому лише двадцять.

— А далі? — зацікавлюється Жанна. — Розчарується у чарівній принцесі? Чи буде морочити її голову?

— Мабуть, морочитиме, бо так цікавіше, — припускає Ера. — А що як і вона в нього закохається? І бачитиме потайки від чоловіка?

— Ага! А той дізнається, закотить скандал...

— І вона піде жити з Іваном, — закінчує Ера. — І дітей забере. І хлопець матиме усе кидати і годувати сім'ю.

— А може вона багата, — припускає Жанна. — чи в Івана батьки забезпечені... І вони оселяться у особняку над морем, куплять машину...

— Нам би романи писати, — Ера зітхає. — Давай краще подивимось, що там насправді.

— «Дівчина неймовірно гарна. Кілька секунд Іван дивиться на фото, мов зачарований».

— Що там? — питає Аня.

— Та нічого... — відмахується Іван. — Старі папери...

На зворотньому боці фотографії написано: «Галина, 1972». Решта документів у папці цілком банальні і ніяк не стосуються Галини.

— Знаєш, що я помітила? — відволікає Івана Аня. — Львович, мабуть, спекулює шмотками. Яюсь збираюся додому, а тут приходиться він, з величезним пакетом з секонд-хенду. І пакет забито різним барахлом, нібито «Made in USA».

— Кому ж таке перепродати? — механічно питає Іван. Насправді, його не цікавить ані Львович, ані секонд-хенд. Він думає лише про Галину.

— Не знаю... — відповідає Аня. — Але це вже краще, ніж скоби (хто їх, до речі, купує?). А зранку приходжу: Львович ще є, а пакету вже нема. Він що, в нашому офісі покупців приймає?!

Іван потискає плечима.

— Піду заварю каву, — каже Аня і виходить з кімнати.

Іван бере фотографію... і несподівано для себе цілує. І відразу ж цього соромиться — «як дитина якась».

Раптом спадає на думку: може в шафі ще щось збереглося? Чи нема поміж папок її записника, чи там бібліотечного квитка, чи хоча б якогось малюнку? Ймовірність майже нульова, але варто перевірити...

Він зазирає до шафи... і чує за спиною голоси. Миттєво обертається.

На порозі кімнати стоять дві дівчини. Вони не дивляться у його бік. Говорять поміж собою. Одна

— золотоволоса, блакитноока панночка у білому светрі. А інша — Галя.

Золотоволоса розповідає, як ходила до стоматолога. Той спершу поставив тимчасову пломбу, але, як виявилось, поклав замало миш'яку. Виявилось це, коли він вже почав виривати зуб і дівчину аж перекосило від болю. Тоді він збільшив дозу і поставив ще одну тимчасову пломбу. Наступний прийом — завтра. Галя поспівчувала і розповіла, як їй ставили коронку на зуб мудрості і як вона спробувала перед цим пити анальгін.

Золотоволоса пояснює, що сьогодні чоловік повертається з відрадження. Тобто, мабуть, вже повернувся і відразу ж пішов на роботу. Він їздить так часто, що кожен новий від'їзд і приїзд перестали бути подією. Ремонтують величезні ЕОМ — кожна з них займає цілий поверх.

Галя питає, як там її роман?

— Який саме? — уточнює золотоволоса. В неї, виявляється, було кілька пригод з різними чоловіками, але назвати їх «романами» — це перебільшення.

Галя слухає зачаровано, і це дратує Івана: невже його богиню — таку чисту, таку непорочну — приваблює ця розпуста?!

— А як твоє особисте життя? — питає золотоволоса. — Є якісь новини?

Галя хитає головою.

— Годі вже чекати на принца, — застерігає золотоволоса. — Хочеш із кимось познайомлю?

Галя губиться на мить, але швидко це приховує.

— Я не проти, — каже.

«Цікаво, що мене ще не помітили» — думає Іван. Усе це здається йому сном чи кінофільмом, тож він і не намагається ховатися. Він не відриває очей від Галі. У чорній довгій сукні, з розпущеним волоссям, вона навіть ще гарніша, ніж на світлині.

І вона, нарешті, відчуває його погляд. Повертає голову, але не бачить Івана.

— Куди ти дивишся? — не розуміє золотоволоса.

І, не дочекавшись на відповідь:

— Ну, я пішла.

Галя входить до кімнати, сідає за стіл.

— Галю! — каже Іван.

Він не чує свого голосу. Але слова лунають у голові.

— Галю... не бійся... це не божевілля...

— Хто ти? — питає вона уголос.

Вони говорять. Іван бере її руку... цілує...

— Я кохаю тебе, — шепоче він і Галя усміхається. Іван цілує у шию і дівчина піднімає підборіддя, відкривається його пестошам. Іван бере її за руки і гладить. Але Галя виривається і обіймає його. Цілує його невидиме обличчя, навмання — у

очі, у щоки, у ніс губи... нарешті знаходить губи...

Якби хтось у цю мить зазирнув у вікно, то дуже б здивувався.»

— Це вже точно, — погоджується Жанна. — Дівчина сидить у порожній кімнаті і обіймає повітря. Та ще й губами рухає.

— А може й язика висунула, — додає Ера. — А далі...

Вона вже збирається розвинути фантазію, коли дзвонить мобільний.

Поки Ера відповідає, Жанна занурюється у рукопис.

— Ну що там було далі?! — Ера, нарешті, звільнилася.

— До сексу не дійшло, — відмахується Жанна, і далі вже читає вголос:

— «Ми ще зустрінемося? — тихо питає Галя.

— Так, — Іван знову цілує її. — Сьогодні ввечері. Залишайся після роботи, я прийду о сьомій.

— А зараз?

— А зараз я маю йти...

Іван прикладає до обличчя її долоню. Востаннє торкається губами. Неохоче повертається до шафи.

— Звідки ти взявся?! — дивується Аня. — Я вже думала, ти пішов додому!

Іван не відповідає. Він озирає кімнату, немов

п'яний. На стіні — цьогорічний календар із великими цифрами: «1–9 — 9–8».

— Я маю інсталювати одну програму, — каже Іван. — Це візьме кілька годин.

— Так довго! — каже Аня. Добре, що вона не розуміється у комп'ютерах.»

— Ну довго він ще тягнутиме?! — не витримує Жанна.

— Ти про кого? — відгукується Ера.

— Про автора, про кого ж ще! Розписує кожну детальку!

— А ти впевнена, що це чоловік? — питає Ера.

— А хто ж ще таке напише?! — відмахується Жанна.

— А може це стилізація... Ну гаразд, моя черга читати. — І Ера бере рукопис. — Так, тут не цікаво... А ось знов починається дія:

— «Хто зламав мій замок?! — розлючується Львович.

Він так сердиться, що Іван аж лякається. Але, зібравши усю мужність, відповідає:

— Я його не ламав, а просто відкрютив. Шафа належить моєму роботодавцеві, а ви тут лише охоронець.

— А що, охоронець не людина? — каже Львович вже спокійніше. — Я ж маю десь тримати свої речі...

— А ви часто мандруєте у минуле? — Іван вирішує йти напролом.

— А? — Львович робить вигляд, ніби не почув.

Але Іван не здається:

— Це ж двері у минуле, правда? У 1972 рік?

— Звідки ти знаєш? — виривається у Львовича.

— Бо я там був, — урочисто оголошує Іван. — Не далі, як дві години тому. І повернувся рівно за двадцять хвилин, бо в мене побачення з дівчиною моєї мрії.

— Що ти таке кажеш? — бурмотить Львович. — Ой, горе на мою голову. Тільки цього мені й бракувало...

— А чому вас це турбує? - Іван й сам дивується власній рішучості. — Я ж вам не заважатиму возити туди шмотки з секонд-хенду. І ви мені не заважатимете, добре?

— Але ж то я винайшов машину, — каже Львович, — І сам же її зібрав. Це ж моя власність.

— Але ж ви використали обладнання фірми «Саманта-15»! — не здається Іван.

— Тільки цю шафу, — зауважує Львович. — Решту я зробив сам. Наробив мідні скоби, зібрав у енергетичний ланцюг, знайшов оптимальний кут щоб впіймати космічну енергію...

— А чому ж ви це вдома не зробили?

— Бо я живу у комуналці, - зітхає Львович, — Сусіди здогадаються. А цю шафу вже років десять ніхто не чіпав. А до того тут особлива енергія. Вона спускається прямо з космосу!»

— *Яка нісенітниця!* — *обурюється Ера.*

— *А мені цікаво!* — *відповідає Жанна.* — *Чакри, енергія, кундаліні... Про це ще Ошо писав!*

— *Ну от сама це й читай!* — *і Ера перегортає сторінку:*

— «Домовились, — підсумовує Іван. — Ви відразу ж виходите геть і чекаєте на своїх фарцовщиків на вулиці. Вас ніхто не бачить — як, власне, і мене. Потім чекаєте, поки ми закінчимо побачення, а тоді заходите і ми мовчки повертаємось у наш час.

— Але Іванку, я ж маю візуалізуватися, — зауважує Львович. — Я завжди візуалізуюся під час комерції. І це потребуватиме додаткових енергетичних витрат. Тим більше, що як я візуалізуюся, то й ти також. Бо так вже працює мій винахід.

— Тоді робить усе, щоб вона вас не побачила, гаразд?

Львович киває і відкриває шафу.

Галя чекає, сидячи за столом. Вона ще гарніша, ніж удень. Мабуть, готувалася до зустрічі.

Львович робить знак Іванові: мовляв, вдачі тобі хлопче! Згинаючись під вагою величезних торб, він перетинає кімнату, відкриває двері і зникає у коридорі. Галя чує стук. Вона повертає голову і бачить, як двері відкриваються і закриваються, ніби самі собою. Вона думає, що це Іван, і встає на зустріч.

— Я тут, — шепоче Іван.

Він обіймає її ззаду і цілує у шию. Галя заплющує очі.

— Я кохаю тебе, — шепоче Іван і цілує мочку вуха. Галя тремтить від задоволення. — Ти найгарніша у світі...

І він цілує у губи. Галя відповідає жадібно. Губи в неї м'які і вологі. Поцілунок п'янить. «І де вона так навчилася цілуватися?» — думає Іван. Він починає ревнувати дівчину до всіх у світі. Він опускає руки на перса. Галя зупиняє його і виривається з обіймів. Обертається до Івана. Легким рухом стягає светр і кидає на підлогу».

— Моя черга читати! — Жанна вириває рукопис. Ера не віддає. Якийсь час вони борються за текст, але Ера перемагає:

— «Галя розстібає бюстгальтер і звільнює перса. Перса в неї великі і пружні. Дівчина підставляє їх Івановим губам. Той стає на коліна і

припадає до них, вкриває поцілунками, пестить. Він гладить спину... і нижче... відчуває, що Галі це до вподоби. Він повільно піднімає довгу чорну спідницю і торкається теплих сідниць. Губи ж і далі пестять перса. Галя гладить його по голові.

— Мені добре з тобою, — каже. — Ти такий ніжний...

Іван знаходить застібку і знімає спідницю.

— Що ти робиш! — сміється Галя.

Трусики теж падають на підлогу.

— Ну, Іванку... — але вона усміхається м'якою теплою усмішкою.

Іван садить її на стіл. Ще мить — і вона обіймає його ногами...»

— *Ну, що там далі?! — вимагає Жанна.*

— *От гад! — виривається в Ери. — Це я про автора. Уявляси, перериває розповідь! Вже у наступній фразі пише оце:*

— «Вони лежать на столі.

— Вибач... — шепоче Іван. — Але... ти вже не дівчина? Тобто, втратила... невинність... ще до мене?

— Звісно ж, — зітхає вона. — Ще у школі.

— Я уявляв тебе іншою, — зітхнув він. — Але все одно тебе кохаю...

— А чому «все одно»?

— Бачиш, я думав, що у сімдесяті роки...

— Так, ми живемо у епоху прогресу, — каже Галя і обіймає його міцніше. — Але кохання залишається коханням...

За вікном гальмує машина.

Галя хвилюється.

— Кажуть, що тут збираються спекулянти, — каже вона. — Буцімто якийсь моряк приносить мішки зі шмотками, а вони забирають товар. І чомусь під нашими вікнами.

— Вони нас не чіпатимуть, — запевнює Іван.

У шафі щось тріщить.

— Це ти?! — Галя дивиться на Івана великими очима. — То це ти й є?! Отакий ти?!

— Ти мене бачиш? — запізно здогадується Іван.

— Так... — і усміхається. — Ти гарний.

На вулиці гучно сперечаються. Слів не розібрати, але інтонації пояснюють усе.

— Нас це не стосується... — запевнює Іван.

Двері з тріском відчиняються і Львович влітає до кімнати.

— Іванку, біжимо! — кричить він. — У машині щось зламалося! Можемо залишитися тут назавжди! Він стрибає до шафи.

— Зачекайте... — Іван біжить за ним, — Що сталося?..

— Залишайся! — виривається в Галі, але вже

пізно: Іван розтанув у шафі.»

— *Яка трагедія!* — іронізує Жанна.

— *Та годі тобі, - Ера ледь не плаче.* — *Дивись, що там далі:*

— «Я ж попереджав, що машина не витримає подвійної візуалізації, - каже Львович. — От і зламалася. Добре, що ці бовдури хоча б встигли розплатитися...

Він показує мішечок із радянськими металевими рублями.

— Колекціонери таке цінують...

— Коли ж ви полагодите машину? — перериває Іван.

— Ніколи... — зітхає Львович. — Це неможливо з наукової точки зору. Розумієш, перервався континуум... Я міг з'єднати лише два місця, і лише у два історичні моменти. Та й те за певних умов. Навіть якщо й відновлю машину, це нічого вже не дасть.

— Чому? — тупо питає Іван.

— Щоб відповісти, треба добре розумітися на квантовій фізиці...

— А ви хіба на тому розумієтесь? — дивується Іван.

— Ти думаєш, я завжди був охоронцем? — Львович хитає головою. — Я десять років був

директором з науки у НДІ Чорноморських Проектних Систем. Потім мене зняли... Знайшли у кабінеті самвидавівського Солженіцина...

Але Іван вже не слухає. Він думає про Галю. Вони вже ніколи не побачаться.

— Візьми, одягнися, — каже Львович і кидає йому старі шорти і футболку. — знаю, що не твій розмір, але ж краще, ніж бути голим...»

— Там ще епілог є, - тихо каже Ера. — Хочеш прочитати?

— Та давай вже... — Жанна бере останній аркуш:

— «Іван похмуро сидить за комп'ютером.

— Так я тобі не доказала, — захоплено розповідає Аня. — Пам'ятаєш мою подружку, що зустрічалася з капітаном, який не одружується? Так от, найцікавіше: вона не знає власного тата. Ніколи не бачила! Та й її мама його не знала.

— Курортний роман? — кидає Іван, щоб відмахатися.

— Та ні! — в Ані аж очі блищать, — Там якась темна історія! Мати бачила чоловіка лише одного разу, за нез'ясованих обставин... Але уявляєш?! Мала увесь його одяг! Навіть нижню білизну! І зберігала як реліквію, ціле життя!

— Так? — механічно питає Іван.

— До речі, я тільки дізналася! — Аня спішить

поділитися новиною. — Мама подружки колись працювала тут, у тій самій кімнаті! Ну, не працювала, а так, практику проходила. І десь у той час завагітніла.

Іван різко обертається.

— А де вона зараз?! — він майже кричить.

— Хто?

— Мати твоєї подружки.

— На Таїрівському цвинтарі, - відповідає

Аня. — Потрапила під машину два роки тому...»

— Кінець, — констатує Жанна. — Дивна якась історія...

— Знаєш, мені страшно, — несподівано каже Ера. — Тільки що здалося...

— Що здалося? — не розуміє Жанна.

— ...Ніби нас з тобою хтось вигадав... Як і усю цю історію. Ніби насправді нас не існує...

— Та заспокойся! — посміхається Жанна. — Просто оповідання якесь божевільне. Ніби про якесь інше життя! А ми з тобою нормальні, цілком реальні...

Вона запалює сигарету, хоча у офісі й заборонено палити.

— Цікаво, хто залишив цю писанину на нашому столі?

* * *

З балкона на третьому поверсі видно море. Якщо ж подивитися униз, то побачиш абрикосовий сад. Сад ще зовсім молодий — йому стільки ж, скільки й особняку. Особняку ж вісім років.

— Тобі сподобалось? — питає Іван, сідаючи до шезлонгу.

— Не погано, — дипломатично відповідає дружина. Вона повертає айпед. — Тільки чому такий кінець?

— А мені завжди було цікаво, яким би було ото інше життя...

— Яке інше життя? — не розуміє дружина.

— Ну, якби ти вчасно не стрибнула до шафи відразу ж після мене...

— А хіба я могла не стрибнути? — дивується вона. — Усе сталося само собою, я навіть подумати не встигла... А ти щось вигадуєш, вигадуєш...

— Не міг же я написати, як ми, напівголі, йшли пішки додому, як ховалися від перехожих і що я набрехав батькам, щоб ти в нас оселилася?

— А чому б ні? — відповідає дружина. — Люди люблять читати про справжнє життя.

— Але довелося б розповісти й про наш бізнес, — зауважує Іван. — А це вже небезпечно. Не писати ж, як ми зі Львовичем відновили машину, і як я написав для неї програмку на C++! Чи як ми десять років вимінювали побутові речі в мешканців давнього Істріону! Чи як і кому ми

продавали цей антикваріат!

— Звісно, ні, - погодилася дружина. — Але... Втім, хай вже буде так. А хто такі Жанна і Ера?

Іван засміявся:

— Їх вигадав Олесь Гончар, а я в нього поцупив. Але ж це не є плагіат, правда?

Дружина зітхнула:

— Вічно ти вигадуєш якесь інше життя. Замість того, щоб писати про наше, нормальне... А що то за дівчина, що ніби мала бути нашою донькою?

— Та, що з капітаном? — уточнив Іван. — Не маю зеленого поняття! Аня колись розповідала про якусь подружку... а решту я додумав.

— І коли ти вже облишиш грання у інше життя? — Галя ніжно усміхається і бере Івана за руку.

Лютий 2013

Ремонтні роботи

Ну що вам сказати про себе? Та вам, мабуть, і не цікаво. Скажу лише, що я повний невдаха: 33 роки, а ні дружини, ані дітей, ані роботи толкової. Ані, навіть, коханок. Одне добре: є де жити. Бабуся залишила хатинку у передмісті — дерев'яна халупа

і п'ять соток бур'янів. Ані каналізації, ані гарячої води. І, вибачте, туалет на дворі. Раз на місяць батьки присилають якісь копійки — та мені й того вистачає. Отак живу собі і мрію...

Ну, то як все почалося? Сам не знаю. Лежав собі на дивані, дрімав — а тут стукають у вікно. Виглядаю — дівчина рідкісної краси. Тільки що у касці та у помаранчевому жилеті, як в будівельників. Я був подумав: невже знов революція?

А вона:

— Доброго дня! На вашій ділянці проводяться ремонтні роботи. Просимо вас не виходити з хати, поки ми не дамо відповідний сигнал.

— Які ще роботи? — питаю.

— Вибачте, але я не маю права казати більше.

В неї був легкий акцент — тільки не зрозуміти який. Польський? Білоруський? А може й російський — рязанський там, чи поволзький, я у таких тонкощах не розбираюся.

— І ще просимо закрити фіранки, — додала красуня.

І вона просунулася у відкрите вікно і виконала своє ж прохання. Фіранки в мене вилинялі, ще від бабусі. Усе думав їх зняти, та руки не доходили.

От сиджу я у напівтемряві, а за вікном літній день. І хто таке стерпить? Лише я. Бо не зручно перечити такій гарній дівчині. Я взагалі не люблю

перечити людям. Оті всі конфлікти, суперечки — то не моє. Але все ж таки цікаво, що їм треба на моєму городі — якщо то можна назвати городом?

За годину захотілося до туалету. Виходжу — нікого нема. І ніяких робіт не видно. Тільки поміж яблунею та вишнею натягнули червону мотузку та й зачепили за паркан. Вийшов прямокутник два на три метри. Я б туди не поліз, але яблук захотілося — не лізти ж на дерево! А там одне лежало на траві. Взяв я його, надкусив.

Піднімаю голову, а навколо степ. І якісь люди на конях — чоловік, мабуть, двадцять. Що за глюки? Вершники щось питають незрозумілою мовою. Я так підозрюю, що дорогу. Ну я й показав їм ліворуч: там якраз якась лісопосадка на обрії. Вони й поїхали, навіть не подякували.

Обернувся я — і знов біля хати. Та щось тут підозріло чисто. І вікна не потріскані. І траву підстрижено. Виходжу на вулицю. Що таке? Дорогу відремонтували. Тротуари виклали плиткою. Ліхтарів понаставили, і вазончики з квітами на них понавішали. Невже, думаю, покращення? Чи може знов якийсь Євро? І будинки навколо якісь дивні: високі, з колонами, балконами та портиками.

А моя хата як була так і залишилася, лише паркан пофарбували. От і табличка за адресою — «Вулиця Щорса 148». Тільки якась вона незвична. Придивляюся: номер правильний, мій. А от замість

Щорса якась там «Вуліца імя Янкі Купалы». А на хаті якась інша табличка, масивна така: «Вялікая Рэспубліка Літоўская. Помнік народнага дойдства. Ахоўваецца дзяржавай». Там ще вершнік намальований, як на колишньому білоруському гербі.

— Добры дзень, спадар! — чую. — Вы нешта шукаеце?

Бачу стоіць хлопец років десяти у футболці та шортах.

— Та от, — кажу. — Дивлюся на власну хату і не впізнаю.

— Ды гэта ж музей! — сміється хлопец. Вیدно, думае що я жартую.

Тут вже навіць я почав нервуватися.

— От що, хлопче! — кажу. — Як тебе, до речі, звати?

— Гардзіслаў Панамаренка, — поважно відрэкомендуваўся пацан.

— От що, Гардзіслаўко! Ты історыю у школе вчыш?! Ану раскажы дядзі, што тут сталосся за астанны вісім стагоддзяў!

— А вы, спадар, замежнік з Лужыцкай Сорбіі? — здогадалася дитина. — Ці з Маравіі?

— Не відволікайся, — обурыўся я.

Ну він і расповів, што знаў — двіечнік клятый! Одне я зразумеў: Білорусь тепер від моря до моря, а Люблінскай уніі не было взагалі. І усі размовляють

лише білоруською. І на сході — Новгородська Республіка та Ерзанська Федерація, а у Криму — татарська держава. Щоправда, на заході все ж таки Польща. Про Естонію з Латвією я вже не питаю: мене більше цікавило, де тепер жити? До музею ж не пустять, а грошей на готель нема.

Подякував хлопчику за інформацію — і він побіг геть: мабуть, почав підозрювати, що я ненормальний. А мені захотілося їсти. Музей-не музей, а яблуна моя! Зайшов я у хвіртку і, поки якась пані пропонувала екскурсію, просунувся до дерева і знайшов на траві спіленьке яблуко. Відкусив — і знов у степу. Добре хоч що за екскурсію платити не треба! Натомість, їдуть ті самі вершники. Знов Ставлять те саме незрозуміле запитання. «Та ну вас!» — думаю. І показую праворуч, де далеко-далеко маячить щось подібне на ставок. Вершники поїхали, а я повернув голову і опинився в себе на подвір'ї. Екскурсів не видно — і на тім дякую!

Виходжу на вулицю: дорога не зіпсувалася. Та й тротуари гарні. Квітів щоправда побільшало. Будинки теж не дуже змінилися, тільки без колон та з плоскими дахами. А тераси та балкони ще навіть ширші.

Ну, думаю, як там моя вулиця Щорса? Табличка на місці, тільки цифри якісь дивні. І напис

арабськими літерами. На хаті теж якась табличка, теж по незрозумілому.

— Саям алейкум, вуйку, — чую. — Що ви шукаєте?

Бачу, зупинилася машина із відкритим верхом, а за кермом дівчина років двадцяти. У сарафані та короткій спідниці.

— Саям алейкум, — відповідаю. — Не підкажете, що тут написано?

— Тю, вуйку! — реагує дівка. — Та ви що, неписьменні?

— Та з зором проблеми, — брешу.

— Ааа... Та то ж вулиця Абдула Мирного!

— Кого?!? — не зрозумів я.

— Та ви, вуйко, у школі не вчилися? — дивується панянка. — Та то ж Абдул Мирний написав «Хіба ревуть воли, як ясла повні?». Там ще такий хлопчик, Мохамедка, залишився без татка і його всі дражили. А він виріс і став бандитом. Я була аж плакала, коли читала.

Я, взагалі, людина сором'язлива — особливо із привабливими дівчатами. Але тут вже виходу не було.

— Вибачте, що турбую... — набираюся сміливості. — Як вас звати?

— Фатіма Кравченко, — каже та. — А вас?

— Та не важливо, як мене... А от скажіть, добродійко Фатіма: що тут сталося за останню

тисячу років? Ви не думайте, я не божевільний. Просто пам'ять втратив.

Пожаліла мене Фатіма і коротко пояснила ситуацію. Українська Народна Джамахірія розкинулася від Карпат до Кубані. Раніш був емірат і правила династія Сагайдачних. та під час революції Хасан IV зрікся престолу, а Центральна Рада обрала раїсом великого історика Саміра Грушевського.

Зараз, як і весь цивілізований мусульманський світ, українське суспільство базується на принципах толерантності і мультикультуралізму. Одна біда — християнський релігійний фанатизм. Імігранти з християнських країн не інтегруються, а навпаки: примушують жінок ходити у хустках, а самі влаштовують теракти.

— А що у цій хаті? — перервав я. — Знов музей?

— Дивний ви, вуйку! — засміялася Фатіма Кравченко. — Та то ж офіс нашого феміністичного товариства. Хоча будинок і справді історичний. До речі, у нас тут за півгодини лекція: «Порушення прав жінок у християнських країнах». Інш-алла! Хочете послухати?

— А можна я яблучко з'їм? — поцікавився я і, не дочекавшись відповіді, зайшов у хвіртку і відправився на пошук їжі.

Знову яблуко, знову степ і знову ті самі

вершники. Питають дорогу, показую їм кудись — навіть і не дивлюся куди саме. А яка різниця? Все одно мені хату не повернуть.

Повертаюся назад і виходжу на вулицю. Дорога відремонтована, тротуари — наче з паркету. Замість ліхтарів та квітів, насаджено молодих берізок. Навколо — дерев'яні хмарочоси із грубих колод (чи то стилізація така?). Архітектура нагадує казку «Теремок».

Читаю, що там на моїй хаті написали? Так. «Улица Малюты Путятина 148». А на хаті — така ж сама масивна табличка. Тільки замість арабської грамоти — «Памятникъ московской старины».

— Ой ты гой еси, добрый человек, — чую. — Чего ищешь ты?

Стоїть переді мною чоловік років тридцяти, з бородою і у косоворотці. П'є прозору рідину з пластикової пляшки — на етикетці написано «Берёзовый сок».

— Вітаю, добродію! — кажу. — Розкажіть, що в вас тут відбувається?

— Не пойму я тебя, добрый человек, — дивується бородач. — Уж больно чудно говоришь-то. Аль сам не московский-то?

Я вирішив не вдаватися у подробиці.

— Разъясните, пожалуйста, геополитическую ситуацию, — перекладаю. — Как вас, кстати, зовут?

— Называюсь я Авакум Шевченков, —

відповів співрозмовник.

Говорив він повільно і доброзичливо. Розтлумачив, що ми у Землі Московській, і що править нами великий князь Іван Двадцятий, «и несть числа землям его и мудростям». Та на захід від Львова-града починається якась там чужа ворожа земля, джерело бездуховності та потенційної агресії. А тому розслаблятися не слід.

Авакум йшов до військкомату, бо він стрілець запасу. А військкомат як раз у моїй хаті.

— Пошли со мною, добрый человек, — запропонував стрілець Шевченков. — На учёт поставим, пищаль выдадим.

— Спасибо, — кажу. — Я от своего-то военкомата еле отвязался, чтобы ещё и в московский записываться.

— Отечество защищать не хочешь?! — здивувався Авакум. — Аль предатель какой?!

Тут вже я чекати не став: перестрибнув через паркан (сам здивувався власній спортивності), вхопив перше ліпше яблуко, відкусив.

Ну, як завжди: степ, вершники щось питають. Вже не знаю, що й відповідати. «Та йдіть ви всі!» — думаю. І махаю рукою у той напрямок, звідки вони приїхали.

Ті повертають коней і їдуть геть. А я повертаюся до рідних часів — і відразу на вулицю.

Тереми та берези зникли, натомість — верби

та тополі. Вулиця ширша ніж була, їдуть по ній люди на велосипедах. Будинки якісь нестандартні, але високі та зручні, обвиті виноградом. На терасах — вази з трояндами та чорнобривцями.

Дивлюся на табличку: «Шлях імені Полку Ігорева, палати 148». А на самій хаті — жодної додаткової таблички. Я навіть зрадів: нарешті вона не охороняється законом!

— Добридень, пане, — чую. — Чи не можемо вам чимось допомогти?

Дивлюся — молоде подружжя із коляскою. У колясці — зовсім вже маленьке немовля.

— Дякую, люди добрі, - витираю піт. — Одне мені поясніть, де я тепер? Я до всього готовий!

— Як де? — дивується подружжя. — У нас, на Київській Русі. А хіба можуть бути варіанти.

І що мені на це було відповісти?

— Я — Либідь, донька Хорива, — відрекомендувалася жінка.

— А я — Щек, син Ярополка, — сказав чоловік. — А це — наша донька, Доброслава. А вас як звати?

— Та про мене не цікаво, — кажу. — Давайте краще про ваш світ. Яка там у вас політична ситуація? Хто керує? Мабуть, якийсь Володимир Двадцять Восьмий?

— Ви про що? — злякалося подружжя.

— Не дивуйтеся, — кажу. — Я нещодавно

впав з черешні і втратив пам'ять. Лікарі казали, що треба знайомитися з реальністю поступово. То яка тут в вас історія?

А яка тут може бути історія? Як усюди: війни, альянси... Коротко кажучи, на півночі — дві слов'янські держави, Полоцька і Новгородська. На сході — Республіка Марі Ел. На заході — поляки, словаки, валахи, а ще далі — поморці, полабці і ще якісь слов'яни. На Рейні — німецька держава, а далі я вже не питався. А на півдні — Візантійська Демократична Конфедерація. А на Русі керує Народне Віче.

— А що у цій хаті? — питаю. — Музей чи феміністичний клуб чи військкомат?

— А що таке військкомат? — питає Щек.

— Краще вам цього не знати, — запевняю. — Ну то що то за хата?

— Не знаємо, — каже Либідь. — Але дивіться як оригінально: ніби старовина, а у середині — повний модерн. Знаю я такі моделі.

— А от, до речі, ім'я власника! — Щек показує на сріблясту бляшку розміром з візитку, що причеплено до хвіртки. — Може б вам його розпитати...

Дивлюся на металеву візитку — та це ж моє прізвище та ім'я: Зайченко Святослав син Олега.

— Вибачте, — чую. — Можна вас на хвилинку?

Підводжу очі — та сама дівчина у помаранчевому жилеті.

— Нам вже час іти, будьте здорові, - каже парочка з дитиною і зникає за рогом.

Дівчина у жилеті підходить ближче.

— Що то ви наробили?! — кричить на мене. — Я ж вас українською мовою попереджала: не виходьте з хати! А ви?! Не встигла піти на обідню перерву, як ви тут тааакого намутили!

— Звиняйте, — кажу.

А самому аж соромно: чому ж я й справді не послухав? Пробіг би собі до туалету і назад, не озираючись. Так ні, поліз під мотузку!

Подивилася на мене красуня і зітхнула:

— Ну що мені з вами робити? Дірку у часі я зараз залатаю, а міняти вже нічого не будемо. Тож, будь ласка, йдіть до приміщення і не заважайте.

— Зачекайте! — кажу. — А що то були за часи? Що за вершники? Якою мовою говорили?

— Та звідки я знаю?! — обурилася дівчина. — Якись там далекі часи, якийсь давній народ. Ви хіба не знаєте, що найменші зміни у минулому можуть докорінно змінити майбутнє?!

Я потиснув плечима.

— Добре, за півгодини я впораюсь, а далі виходьте собі на двір і їжте що завгодно.

Пішов я до хати і більше вже її не бачив.

От так і живу тепер у Київській Русі у

модернізованій халупі. Приймаю гарячі ванни, вмикаю кондиціонер, навіть посуд мию у спеціальній машині. І якось то мені не звично. От думаю, може роботу пошукати? Бо щось давно батьки гроші не пересилали...

Червень 2013

Техніка безпеки

Протягом цілої лекції Олег дивився на неї. Вона сиділа біля відкритого вікна. Теплий весняний вітерець залітав з вулиці і колихав їй волосся. Вона примружувала очі і підставляла обличчя сонцю, що теж вривалося з-за вікна. На дівчині була біла чиста сорочка, майже прозора. Під нею, якщо придивитися як слід, можна було розібрати ліфчик — теж білий, із щільної тканини. Груди були не замаленькі, але й не занадто великі. Олег подумав, що вони мають бути дуже гарні, і майже половину пари уявляв їх голими. «Цілував би і цілував», — думав він, і ніби бачив їх перед собою, круглі, витончені, із маленькими рожевими сосками. Нижня половина дівчини ховалася під партою. Але Олег знав, що в неї довгі гарні ноги, ретельно виголені і бездоганні. І що носить вона чорну спідницю до колін.

Коли пролунав дзвоник, він пішов прямо до неї. Студенти залишали аудиторію, а Олег рухався проти течії. Дівчина, здається, нікуди не поспішала. Повільно заховала конспект у сумку і дивилася у вікно. Мабуть, не хотіла змішуватися із пітним натовпом. Олег підійшов і зупинився — він не знав, що сказати. Така вона була горда і неприступна, така байдужа до всього навколо...

Дівчина повернула голову.

— Ти можеш не ставити запитань? — кинула вона.

— М-можу, — Олег аж здригнувся від несподіванки.

— Добре, — сказала дівчина. — Тоді пішли.

— Куди?

— Яка тобі різниця?

Вона взяла його за руку і повела до дверей. Олег ішов за нею, наче бичок на мотузці. На кожному перехресті поміж рядами парт вони зупинялися, наче машини біля знаку «Stop», пропускаючи уперед інших.

— Та не хвилюйся так, — посміхнулася дівчина. — Нічого злого тобі не зроблю.

Але сама вона, вочевидь, непокоїлась. Обережно озиралася на вікно, хоч і робила це непомітно. Народу у аудиторії все ще було багато — цілий потік мав ходити на цю лекцію, а божевільний викладач постійно перевіряв

присутність. Отже шлях до виходу виявився тривалим.

— Обійми мене! — зненацька наказала дівчина. — Та не тремти так! То роздивляєшся цілу пару, то торкнутися мене боїшся...

І вона сховала обличчя в Олега на грудях.

— Треба ж, панове, і совість знати! — викладач аж закашлявся від обурення. — Університет — не місце для різних шаршнів. Тут храм науки, а не ка зна чого!

Викладач був допотопний, ще радянський. На лекціях він тішив студентів різними перлами — дикою мішаниною канцеляризмів і помилок.

— Ви б тут ще цілувалися! — продовжував він нотацію. — Чи взагалі зайнялися б непристойною поведінкою.

Дівчина вирвалася з обійм і підбігла до нього. Відкрила сумку, вихопила конспект.

— Вибачте, — почала вона. — Ось тут мені не зовсім зрозуміло...

Викладач ледь не сів від здивування. Він читав цей курс вже років тридцять, і жодного разу жоден студент не зацікавився змістом лекцій. З сесії у сесію, викладач перевіряв присутність на лекціях і наявність конспекту; якщо усе з цим було гаразд, ставив залік і відпускав із богом. І тут — перше запитання!

Він відкрив рота і почав пояснювати —

коряво, як умів. Але дівчина ловила кожне слово.

— Чекай на мене, — кинула вона Олегові, хоча той і так стояв наче вкопаний.

Незнайомка швидко записувала.

— Дякую, нарешті сказала вона.

— А... а... — викладач хотів спитати, з якої вона групи, і як її прізвище, і ще багато чого.

Але дівчина поспішала.

— До побачення! — і вона знов ухопила Олега і повела до виходу. Народу вже майже не залишалося, тож вони швидко опинилися у коридорі.

— Маєш провести мене до підвалу, — повідомила дівчина. — Як тебе хочаб звать?

— Олег, — сказав Олег. — А... тебе?

— Степанида.

— Як-як? — не зрозумів хлопець.

— Степанида Гурська-Вівчаренко, якщо офіційно. Слухай, обійми мене правою рукою. І прикрий так, щоб збоку не видно було обличчя. Гаразд?

Олег виконав прохання.

Лекція з охорони праці проходила на четвертому поверсі помпезної сталінської будівлі Адміністративного корпусу. Широкі сходи вели униз. Парочка спускалася повільно, і Олег весь час намагався не зашпортатись, зберегти рівновагу, а при цьому ще й не штовхнути дівчину. Але

Степанида трималася впевненіше від нього. Олег обіймав стрункий стан і відчував під сорочкою тепле дівоче тіло. Дівчина його збуджувала.

На першому поверсі, звернули убік: ледь помітні двері вели до інших сходів — до підвалу. Зазвичай тут ніхто не ходив, окрім вахтерів та прибиральниць — та й ті бували тут не часто.

Олег не витримав. Він притиснув Степаниду до себе і почав цілувати.

— Ей, — усміхнулася вона. — В нас немає часу!

Але й не зупиняла Олега. Здавалося, його порив і дивував і розважав її.

— Які тут дикі хлопці, - сміялася Степанида. — Ну, чого ти ще хочеш?

Вона заплющила очі і підставила шию поцілункам...

Олег роздягав її прямо на сходах. Мов божевільний, вкривав тіло поцілунками. Здавалося, боявся пропустити бодай одну його крапку... Степанида була неймовірно чиста. Від неї пахло чудовими незаними парфумами. А білизни такої Олег ще не бачив.

Степанида не зупиняла і не допомагала. Здавалося, її цікавило, на що цей хлопець здатен. Виявилось, що здатен він багато на що...

Задоволені і втомлені, вони опустилися на сходинки. Довго сиділи обійнявшись, на купі одягу.

Їм було добре разом. Нічого іншого не хотілося...

Степанида подивилася на годинник і смачно вилаялася.

— Що таке? — схаменувся Олег.

— Ти свиня! — дівчина ледь не плакала. —
Це через тебе!

— Ти чого?..

— Ти сволота! Зіпсував мені життя! Навіщо
поліз до мене?!

Олег здогадався:

— Ти... боїшся завагітніти?

— Дурінь! — кинула Степанида. — Я
застерігаюся силою волі.

— Значить, боїшся заразитися?.. — Олег
почервонів. — Але я здоровий, повір...

— В мене щеплення від усіх інфекційних
хвороб, — відмахнулася дівчина.

Вона безсило сіла на сходи.

— Свиня ти, свиня... — сказала втомлено.

Олег образився. Але не міг же він отак її
залишити.

— Що сталося? — спитав він глухо.

Степанида підвела голову і оглянула хлопця з
ніг до голови.

— Ти б хоч одягнувся, — зітхнула, але вже
без злоби. — Через тебе я завалила іспит... Третю
перездачу...